

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

COLLA=||TIONVM SACRA-||RVM LIBRI VIII.

Bredenbach, Tilmann

Coloniae, 1584

VD16 B 7375

41. Quomodo D. Clemens iam in D. Petri Apostoli discipulatum admissus, matrem Mattedium fratres Faustinum & Faustum, ac denique patrem Faustinianum, admirabili casu à se inuicem multis annis ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-52445](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-52445)

poras, quia solennitas est beati Mariani? qui
 cum furore respondit, Putasne o tu, qui hæc
 queris, qui homo elusus ex arbore propter
 compendia gulæ, angelorum sit relatus con-
 sortio, ut sanctus debeat adorari? Melius est e-
 um opus necessarium in domo exercere, quã
 nem sanctum excolere, quod ille audiens di-
 lesit, & cum reliquis ad basilicam sancti a-
 bat, relicto domi vicino in opere laborante.
 Ne mora, flante vento adprehenditur do-
 mus, incendio exurit omnis, nec quidquam
 substantia restat hominis. Exinde eleuati
 globi flammarũ super hospitola aliorum, quę
 circumlocata erant, huius hominis aream, se-
 pes, tuguriola vel porcorum vel animalium,
 reliquaque, quę ad eum pertinebant, flamma
 perussit. Nec quidquam remansit huic mise-
 ro, quod non fuisset igni succensum: quod si e-
 uenisse quis fortuitu putat, admiretur quod
 nulli vicinorum circummanentium nocuit.
 Quid nunc agis o cruda rusticitas, quę semper
 in Deum, & eius amicos murmurat, ut tibi ex-
 inde damnum acquiras?

*Solijcere hic visum est historiam prolixam,
 quidem, sed lectu admodum incundam, ex
 recognitionum. De Clementis libr. 7. & se-
 quentibus collectam. Quomodo D. Clemens
 iam in D. Petri Apostoli discipulatum ad-
 missus, marrem Martedum, fratres Fausti-
 um & Faustum, ac deniq, patrem Fausti-
 nianum, admirabili casu à se invicem
 multis*

*multis annis diuulsos, atque in peregrina
loca dispersos, tandem summo suo suorum
que gaudio eos agnouerit, & complexu sit.*

CAP. XLI.

EGressi tandem etiam Tripolim Phoeni-
cis urbem, primam in Hortostade, haud
procul à Tripoli, facimus mansionem:
ubi sequenti quoque die remorati, quia omnes
penè qui Domino crediderant, dum diuelli à
Petro nequeunt, illo usque sequuti sunt: inde
Antharadum venimus, sed quod multi nos comi-
tarentur, ait Petrus ad Niccetam simulque
Aquilam. Quoniam quidem plurimæ fra-
trum turbæ nobiscum sunt, & ingredientes
singulas quasque vrbes, non parum inuidiam
contrahimus, videtur mihi providendum, ut
neque ipsis ingratum sit, si prohibeantur se-
qui, neque nobis pompæ alicuius exciter mo-
lignus inuidiam. Censeo itaque te Niccetam
atque Aquilam præcedere, nos cum ipsis: ita ve-
etiam vos in duas partes diuisam multitudinem
ducatis, ut sparsim magis quàm sub vna con-
gregatione iter agentes, singulas quasque in-
trocamus gentium ciuitates. Scio autem quia
triste vobis videtur, quod videmini à me, et
eorum saltem dierum spatio separari: credite
mihi, quia qua mensura diligitis me, decuplo
amplior mihi quoque erga vos affectus effundet
si pro affectu, quem adinuicem gerimus, non
faciamus, quæ conuenientia & honesta
inrationabilis huiusmodi amor videbitur. Et

sed nequaquam titulo charitatis imminuto,
 ne vitia videntur ac necessaria procuremus,
 maxime cum nullus dies possit intercedere,
 non non disputationibus meis interesse possi-
 mus. Per singulas enim quasque nobiliores pro-
 vinciarum ciuitates proposui, sicut etiam vos
 facitis, tres nos docendi gratia residere men-
 tes. Nunc ergo Laodiciam, quæ est vrbs proxi-
 ma, præcedite me, & ego post biduum aut tri-
 dum, quantum ad propositum meum spe-
 ctat, insequar vos. Operimini autem me ad
 primum portæ ciuitatis stabulum: & inde
 iterum similiter, cum dies ibi aliquot transe-
 gerimus, præcedetis me ad vteriores ciuita-
 tes. & hoc vos facere per singulas cupio, decli-
 nanda, quantum in vobis est, inuidiæ gratia,
 & ut fratres, qui nobiscum sunt, vestri prou-
 dentia, per singulas ciuitates parata inuenien-
 tes hospitia, minus vagari videantur. Hæc di-
 cente Petro, necessario acquiescunt, dicentes:
 Non valde nos contristat hoc agere quæ à te
 iubemur, quia omnia & benè agere, & benè
 consulere, per CHRISTI prouidentiam
 electus es: sed & vna die, aut si multum bi-
 duo, quamuis grande sit, in hoc omni spatio
 non videre dominum nostrum Petrum, tamē
 tolerabile est. Consideremus enim quid pati-
 tur illi duodecim fratres nostri, qui præce-
 dunt nos, & mensem penè integrum ex tribus
 mensibus, quibus per vnamquamque urbem re-
 sides, tanto bono auditus tui, visionisque frau-
 dan-

dantur. Vt ergo iubet, quia rectè omnia iubet,
agere non morabimur. Et his dictis præcesse-

Cautus Petrus re, acceptis mandatis, vt extra urbem adloque-
ne peregrina rentur fratres, qui secum agebant, ne constipa-
tio sua specie ti, & quasi cum tumultu, sed sparsim, & in bi-
vllis tumult- nos diuisi, ingrediantur ciuitates. Verùm ubi
us, id quod illi profecti sunt, ego Clemens valde gaudius
poterat fieri sum, quod me secum esse fecit, & aio ad eum
preberet.

Deo gratias ago, quod me præmisisti cum alijs,
nam tristitia interissem. Tum Petrus: Et quid
fiet si necessitas exegerit mittere aliquo do-
ctrinæ gratia, separatus à me pro vtilitate mo-
rieris? nec tibi metipsi imperabis ferre patien-
ter, quæ necessitas imposuerit? Aut ignoras,
quia amici semper simul sunt, & licet corpo-
ribus separentur, memoria tamen iunguntur.
Sicut è contrario nonnulli corporibus vnopo-
siti, animis diuiduntur. Et ego respondi: non
putes mi domine hæc me inrationabiliter pa-
ti, sed certa & causa & ratio est huius erga te
affectus mei. Te enim solum pro omnibus me-
is affectibus habeo, pro patre, pro matre, pro
fratribus: super hæc autem omnia est, quod
mihi salutis causa, & agnoscendæ veritatis
solus existis. Sed & illud non mihi in postre-
mo habetur loco, quod iuuenilis ætas, quæ
me est, concupiscentiarum insidijs subiacet,
& vereor esse sine te, cuius solam præsentiam
omnis luxuria, quamuis ratione careat, erube-
scit. Licet cōfidam de misericordia Dei, quod
etiam sensus meus ex his, quæ per doctrinam

iam cōcepit, aliud iam aliquid ad cogitatio-
 nem recipere non possit. Præterea memini te
 ad Casaream dixisse, ut si quis vult me salua-
 re, comitari, comitetur. Salua autem pie-
 tate dicebas, ut neminem contristaret, cui se-
 cundum Deum deberet adherere: verbi gra-
 tia, ne uxorem fidelem relinqueret, vel paren-
 tes, vel alias huiusmodi personas, à quibus
 ego valde liber sum, & ideo aptus ad sequen-
 tem, atque utinam mihi concedas, ut tibi e-
 um serui ministerium exhibeam. Tum Pe-
 trus hæc ridens, ait: Et quid putas Clemens,
 quod non te ipsa necessitas mihi faciat seruū?
 Nam quis mihi poterit alius sternere sindo-
 nem, & stragula pulchra componere? Quis ser-
 vare anulos & indumenta, quæ assidue mutare
 debeam, præparabit? Quis enim cocis impera-
 bit, & diuersa atque electa pulmenta proui-
 debit, quæ arte scitissima & varia præparen-
 tur? & omnia illa, quæ hominibus molliter in-
 dituitis, imò potius cupiditati velut imma-
 nissima cuidam bestię iniustis quæsitæ sump-
 tibus conuectantur. Sed fortasse quamuis me-
 cum positus videaris, nō agnoueris vitam me-
 am: panis mihi solus cum oliuis, & rarò etiam
 cum oleribus in usu est. Indumentum autem
 hoc est mihi, quod vides, tunica cum pallio: &
 hæc habens aliud nihil requiro, hoc mihi suf-
 ficat, quia mens mea non ad hæc præsentia, sed
 ad illa, quæ æterna sunt aspicit, & ideo nihil
 exterorum præsentium, visibiliumque dele-
 stat.

*Tenuitas &
 parsimonia
 Petri.*

*Petri & An-
dreae pauper-
tas.*

Matt. 20.

stat. Vnde tuum quidem erga me bonum ani-
mum amplector & miror, ac te magis laudo,
quomodo cum sis vir, ex consuetudine multae
abundantię veniens, tam citò transferre & op-
tare te potueris, ad hanc vitam nostram, quae
solis necessarijs utitur. Nos enim à puero, id
est, ego & frater meus germanus Andreas, non
solum orphani, sed & valde pauperes creui-
mus, & necessitate operarij esse cōsuevimus.
Vnde & nunc facilè vexationes itinerum so-
rimus: sed potius si mihi acquiesceres & per-
mitteres, ego magis homo operarius facilius
tibi possem serui implere ministerium. At-
go hæc audiens, contremui, & lachrymę mihi
continuo proruperunt, quod talem mihi ser-
monem dixerit vir sanctus, quo omnis mun-
dus habetur inferior. Tunc ille lachryman-
tem me videns, causam percontatur. Cui ego
 respondi: Quid tantum in te peccaui, ut me ta-
li sermone onerares? Et Petrus: Si malum est,
inquit, quod dixi ut seruiam tibi, tu prior pec-
casti hoc mihi dicendo. Et ego: Non est, in-
quam, simile: me enim decet hoc tibi facere:
tu autem, qui Dei summi præco, ad salvandas
animas hominum missus es, graue est ut hoc
mihi dicas. Et Petrus: Adquiescerem tibi, nisi
Dominus noster, qui ad salutem totius mundi
venit, & qui erat omni creatura nobilior, ser-
uire passus esset, ut nos suaderet, non erubescere
fratribus nostris seruatorum exhibere mi-
nisterium. Tum ego: Si puto quod possim re-
vincere,

incere, valdè stultus sum: veruntamen ago
 gratias prouidentiae Dei, quod parentum loco
 habere te merui. Tum Petrus: Nemo enim, in-
 nit, verè ex genere tibi superest? Respondi:
 ant quidem multi potentes viri ex Caesaris
 provincia venientes: nam patri utpote propin-
 quo suo, & vna educato, nobilis adque fami-
 lia Caesar ipse iunxit vxorem, ex qua duos ge-
 minos ante me filios suscepit, non valdè, ut a-
 ter pater, sibi inuicem similes, ego enim eos
 mado sciebam. Sed ne matris quidem val-
 memor sum, sed quasi per somnium, ita te-
 niter vultum eius speciem recolo. Mater er-
 go mea Mattidia, pater Faustinianus vocitatus
 est: fratrum autem meorum alter Faustinus, alter
 Faustus dicebatur. Interea dū ego quin-
 que vixdum essem annorum, mater sicut à pa-
 tre didici, somnium vidit, quo moneretur,
 nisi cum duobus filiis suis geminis confestim
 urbem fuisset egressa, & abfuisset annis de-
 cem, ipsam pariter cum liberis interitu exiti-
 ali perituram. Tum pater qui temerè dilige-
 ret filios, adiunctis seruis & ancillis, ac sum-
 ptibus sufficienter praeberis, naui impositos cū
 matre filios Athenas mittit erudiendos, me
 sibi solum ad solatium retinens, & in hoc qui-
 dem gratias agens, quia me etiam non impe-
 ruit somnium pariter cum matre discedere.
 Anno autem cōpleto pater misit ad eos Athe-
 nas homines & sumptus, scire simul cupiens
 quid agant, nec tamē redeunt, qui missi sunt.

Ter-

*Mattidia &
 Faustinianus
 parentes Cle-
 mentis.*

Tertiò rursus anno moesi iſſimus pater mittit alios cum pecunijs, qui quarto anno regressi, nunciant neque matrem se, neque fratres vidisse, sed neque Athenas eos omnino pervenisse: neq; vsquam alicuius saltem, qui cum ipsis fuerant, vestigium repertum. Pater hæc audiens, & multa tristitia obſtupefactus, nesciens quo tēderet, aut vbi quæreretur, vna mecum descendit ad portum, & requirere à nautis coepit sic, vbi aliquis eorum vidisset aliquando ante quatuor annos corpus mulieris cum duobus paruulis eiectum. Cum multi multa dicerent, nec aliquid nobis rati elucesceret, tam immensum pelagus perſcrutantibus, promoto tamen affectu pater, quem erga suos gerbat pascebatur vanis spebus, donec visum esset ei, vt me sub procuratoribus ordinatum Romæ relinqueret, annorum cum essem duodecim, & ipse pergeret ad requirendum: fieri itaq; descendit ad portum, & nauem consecrans profectus est: ex eo vsque in hodiernum neque literas eius accepi, neque si viuat, an defunctus sit noui. Sed magis suspicor, quia si ipse obierit, aut tristitia victus, aut naufragio anni enim viginti elapsi sunt, quibus hæc geruntur, & ne nuncius quidem de eo ad me aliquis venit. Petrus hæc audiens ex affectu chrymas fudit, & ad eos qui aderant familiares ait: Hæc si quis in Dei cultu positus pertulisset, quæ huius pertulit pater, statim homines religioni adscriberent ærumnarū causas

*Religioni. n.
sicut et hodie
imputata sūt
incommoda si
que eueniāt.*

cum accidunt miseris gentilibus, malo-
 rum causam fato adscribunt. Miseros autem
 propter eos, quia & hic vexantur erroribus, & ab
 futura fraudantur: Dei enim cultores cum
 expatiuntur, ad purgationem peccatorum
 patiuntur eis, quod perferunt patienter. Post hæc
 cum vnus ex assistentibus Petrum rogare cœpit,
 ut die crastina maturius ad insulam proximam,
 quæ sex non amplius stadiis aberat, Aradum
 nomine, pergeremus, videndi in ea gratia mi-
 rum quod opus, columnas vitreas magnitu-
 dinis immensæ: cui Petrus, ut erat clementis-
 mus, acquiescit, sed monuit nos, ut cum na-
 uem descendissemus, non vna omnes concur-
 ramus ad videndum: noli enim inquit, vos no-
 tui turbamini. Cum ergo die postera naui sub
 momento horæ venissemus ad insulam, conti-
 nuo ad locum in quo erant columnæ mirabi-
 les properamus. Erant autem in æde quadam
 positæ, in qua Phidie opera permagna ha-
 bebantur, quibus intento vnusquisque nostrum
 detinebatur aspectu. Petrus verò vbi solas co-
 lumnas miratus est vitreas, nequaquam raptus
 videtur gratia, egressus vidit pro foribus mu-
 lierulam quandam stipem ab introeuntibus
 deponcentem, quam attentiùs considerans, ait:
 Mihi mulier, quod tibi corporis membrum
 detest, quod huic te iniuriæ subiecisti, ut sti-
 pem petas, & non potius manibus tuis, quas à
 deo accepisti, operans, cibum quæras? A illa
 inspirans, ait: Utinam mihi quidem essent
 manus

X

manus

*In vetustissi-
 mo codice le-
 gitur Aradum,
 quæ lectio mi-
 hi probatur.
 Quamuis nō
 ignorē vel ex
 libr. 5. Plinij
 posse & Ara-
 taradum legi.*

manus quæ moueri possent: nunc autem species tantum seruata est manuum, nam ipse sunt mortuæ: & meis moribus debiles & sine sensu redditæ. Et Petrus: Quæ, inquit, fuit causa, ut hoc tibi tantum mali ipsa conferres? Ignauia, inquit, nec aliud quicquam: si enim fuisset aliquid virtutis, potui vel præcipitio uti, vel profundo maris iniicere memetipsam, & tamen dare doloribus meis. Tum Petrus: Equid putas, ait: mulier quod qui semetipsos perimunt, à supplicijs liberantur? nisi quia moribus subiaceant poenis animæ eorum, qui sibi ipsis intulerint manus. At illa: Utinam mihi, inquit, certum fieret, quia viuunt animæ in inferno, libenter etiam amplecterer poenam ferre mortis inlatam, tantum ut dulces mihi tantos horam saltem vnā viderem. Et Petrus: Quid tantum istud est, quod te tam graui accit tristitia, scire velim. Si enim doceres me causam, possem tibi & ego euidenter ostendere o mulier, quod in inferno viuunt animæ: & pro præcipitio vel profundo possem tibi dare medicamentum aliquando, ut sine cruciatu valeas vitam finire. Tunc mulier promissione hac gratanter accepta, cœpit dicere: Genus quidem mihi & patria quæ sit nec credi facile nec dici necessarium puto: sed causam tantum sufficit doloris exponere, cur moribus meis meas ipsa debiles reddiderim manus. Ego generosis orta parentibus, & potentis adque viri sortita matrimonium, duos suscepi gen-

liberos, & post hos vnum alium. Sed fra-
 viri mei, inlicito in me amore vehemen-
 exarsit: mihi autem cum super omnia cha-
 esset pudicitia, & neque tanto sceleri ad-
 quiescere, neque viro vellem flagitium fratris
 cogitavi quatenus, & ego impolluta
 maderem, & fratrem inimicum & hostem non
 facerem fratri, ne genus omne, quod erat no-
 bilis familiae, in obprobrium darem. Patria
 ergo ex urbe cum duobus meis geminis disce-
 deretui, donec incoestus amor conquiesce-
 re, quem forte praesentiae meae palparet & in-
 fammaret aspectus, alius sane filius, quatenus
 patri maneret ad solatium cogitavi. Sed ut
 haec fieri possent, somnium finxi, quasi assi-
 stente mihi per visum quodam numine, & di-
 cente, ut confestim cum geminis meis urbe di-
 scederem, & tam diu abessem, donec redire
 me ipse praeciperet: quod si non facerem, cum
 liberis omnibus me perituram, & ita factum
 est. Statim enim ut somnium viro enarraui,
 extimuit, & sociatis mihi duobus filiis, servis
 quoque & ancillis, pecunia etiam abundanti
 data, nauigare Athenas iubet, ubi simul & eru-
 dire liberos possem, mansura, inquit, ibi us-
 quequo visum fuerit ei, qui praecipit exire, ut
 redeas ad nos. Interea nauigans cum meis na-
 uentorum violentia ad hos infelix noctur-
 no naufragio depulsa sum locos, & cum om-
 nes interissent, adreptam me crudelem, supra
 saxum quoddam vehementior fluctus eiecit:

*Exemplū pud-
 citiae in ma-
 tre Clemēti.*

Athenae.

X 2 vbi

Naufragium mulierculæ. vbi cum federem ea sola spe, qua meos possem
 fortè natos inuenire, in profundum me non
 præcipitavi, tunc cum adhuc perturbata ani-
 ma, & doloribus ebria facere hoc & audebat
 & poterat. Verùm vbi dies exortus est, & ego
 cum clamore & eiulatu infœlicium natum
 circumspicerem, sicubi vel eiecta possem vi-
 dere cadauera, miseratione commoti quidam
 ex his qui me viderant, primo per pelagus
 tum etiam circa littora requirunt, si quem for-
 tè de meis infantibus inuenirent. Sed vbi nul-
 quam vllus inuentus est, miserantes me mul-
 eres loci, consolari cœperunt, enarrantes fra-
 gula suas quasque misérias, vt ex similitudine
 calamitatum solatium caperem: quod me mi-
 gis contristabat: non enim tale mihi erat in-
 genium, vt aliorum mala, mea esse solatia de-
 cerem. Et cum me multæ hospitio cuperent
 recipere, vna quædam paupercula hic habitans
 extorsit mihi tugurio eius succedere, dicens
 fuisse sibi virum nautam, eumq; in mari ævo-
 lescentem defunctum, sibi que ex eo die cum
 multi eam accipere in coniugium cuperent,
 amore viri viduitatem fuisse chariorem. Erit
 ergo, inquit, nobis communia, quæcunque ma-
 nibus nostris operantes, quærere poterimus
 & ne longa ac minus vtili narratione utar, lo-
 bēter habitavi cum ea propter affectum fide-
 quam seruauerat viro. Sed non multo post mi-
 hi infœlici laceratæ dudum morsibus, resolu-
 tæ sunt manus, & illa quæ me susceperat, re-

arrit paralyfin, & domi in lecto iacet. Illa-
rum autem mulierum quæ prius miseraban-
tur, refrixit affectus: nos ambæ debiles, ego,
vides, sedeo stipem petens, & si quid fortè
querero, sit vnus duarum infœlicium cibus.
Ecce iam quæ mea sunt, sufficienter audisti, tu
autem quid moraris implere quod promise-
ras, & dare medicamentum, quo possit asque
truciari, vt ais, vtraque nostrum miserabilis
vixorem finire? Hæc dicente muliere, mul-
ti Petrus cogitatione distractus, velut attoni-
tissimus stabat: & ego Clemens superueniens, dudū
inquam, per omnia discurrens, quærebam te,
& nunc quid facimus? At ille præcepit mihi,
vt ad nauiculam præcederē, ibi, inquit, me o-
perire: & quia contradici ei nō poterat, quod
voluit impleri. Ipse verò, vt mihi cuncta po-
sterius enarrauit, suspitione quadā pulsatus,
requirebat à muliere genus & patriam simul,
& nomina filiorum, quæ si mihi, inquit, dixe-
ris, dabo continuò medicamentum. At illa
quasi vim sustinens, quia neque fateri hæc vo-
lebat, & medicamenti cupida erat, finxit alia
ex alijs, & ait se quidem esse Ephesiam, virum
autem siculum: sed & filiorum nomina simili-
ter immutauit. Tum Petrus putans eam ve-
rum respondisse, ait: Heu mulier, putabam, in-
quit, grande aliquod gaudium hodierna no-
bis die oriturum, suspicabar enim te esse quan-
dam mulierem, de qua similia quædam nuper
ad fidem didici. At illa adiurabat eum, dicēs:

Rogo te, indices mihi quæ ista sit, ut sciam, si est vlla inter mulieres me infœlicior. Tum Petrus fallere nesciens & miseratione cômotus, cœpit dicere: Est quidam adolescens inter eos, qui me sequuntur, religionis & sectæ gratia, Romanus ciuis, qui mihi enarrauit, quod patrem habuerit, & duos geminos fratres, et quibus nullus ei superest. Mater, inquit, mea sicut à patre meo didici, somnium vidit, ut Romana vrbe ad tempus excederet cum duobus geminis natis, ne fortè exitiali interitu deperirent: quæ cùm discessisset, nusquam terrarum vltra comparuit. Pater verò suus, post hæc ad inquisitionem vxoris ac filiorum profectus, nec ipse inuenitur. Hæc cùm dixisset Petrus, mulier stupore percussa corruit. Tum Petrus continere eam & consolari cœpit, ac requirere quid esset causæ, aut quid pateretur. At illa vix aliquando spiritum reuocans, ac semetipsam ad gaudij, quod sperabat, magnitudinem reparans, simulque adfricans vultum, hic, inquit, est quem dicens adolescentem. At Petrus, vbi rem intellexit. Dic, inquit, mihi tu prior, nam videre eum non poteris. Tum illa: Ego, inquit, sum adolescentis mater. Et Petrus: Quod ei nomen est? At illa, Clemens, ait Petrus: Ipse est, & ipse erat, qui paulo ante mecum loquebatur, & quem iussi ad nauem præcedere. Tum illa, procidens ad pedes Petri, rogare cœpit, ut festinaret ad nauem. Et Petrus: Si, inquit, mihi seruas fidem ut facias quod

nod dico. At illa: Omnia, inquit facio, tan-
 tum mihi, inquit, ostende vnicum meum na-
 tum, puto enim me per ipsum, & geminos
 meos videre: Et Petrus: Cum videris, inquit,
 cum modo interim dissimula paululum, vs-
 quequo egrediamur ab insula. Ita, inquit, faci-
 um. Et tenens manum eius Petrus, adducebat
 eam ad nauem. Quem ego videns manum dan-
 tem mulieri, ridere coepi, accedens tamen ho-
 noris eius gratia, pro ipso coepi velle subijce-
 re manum meam, & sustentare mulierem: si-
 mul autem, vt manum eius contigi, vlulatu in-
 geniti reddito in amplexus meos irruit, & ma-
 ternis me consecretari osculis coepit. At ego ig-
 norans omne negotium, quasi insanientem
 mulierem repellebam, simul & cum verecun-
 dia licet, indignabar tamen quodammodo ad-
 uersum Petrum. At ille: Desine, inquit, quid
 agis o fili Clemens, noli repellere tuam ma-
 trem. Ego vero, vbi hac audiui, continuo la-
 chrymis suffusus, concidi supra iacentem ma-
 trem, & osculari eam coepi. Simul enim vt au-
 diui, paulatim vultum eius reuocabam ad me-
 moriam, & notior mihi intuenti tanto magis
 fiebat. Multitudo interim conueniebat pluri-
 ma, audies quod mulier, quæ ad stipem petendam
 sedebat, recognita esset a filio suo, viro quodã
 bono. Et cum velimus confestim enavigare ex
 insula, mater ait ad me: Fili dulcissime re-
 stum est, vt valedicam mulierculæ, quæ me su-
 scipit, est enim egens & paralytica, iacens in le-

*Petrus sanat
paralyticam.*

Etulo. Quibus auditis Petrus, & omnes, qui aderant, admirati sunt bonitatem ac prudentiam foeminae, & continuo iussit Petrus abire quosdam, & deferre mulierem in lectulo, ubi iacebat. Cumque fuisset adlata, & in medio turbae astantis posita, in conspectu omnium Petrus ait: Si veritatis ego sum preco, ad confirmandam fidem horum omnium, qui adstant, ut sciant, & credant, quia vnus est Deus, qui coelum fecit ac terram, in nomine IESU Christi filij eius, surgat haec mulier. Et statim haec dixisset, surrexit sana, & procidit ad pedes Petri, atque amicam suam ac familiarem osculis petens, percontabatur ab ea, quid illud esset negotij. At illa breuiter omnem ei ordinem agnitionis exposuit, ita, ut etiam turbae adstantes mirarentur. Tum Petrus: De fide Dei ac religionis institutus, quod ad se pertinebat, in quantum tempus patiebatur, loquutus ad turbas, addit etiam hoc, ut si quis vellet de his diligentius noscere, Antiochiam veniret, ubi tribus, inquit, mensibus statuimus residere, ut quae ad salutem pertinent, discat. Si enim, inquit, negociandi causa, aut militandi patriam relinquunt homines, ac parentes, & longae peregrinationes subire non metuunt: pro videri terna tribus saltem mensibus peregrinari, cur

Quae summa onerosum videatur ac difficile? Cumque haec Paulo plus cō & alia his similia dixisset, ego mulieri, quae fuit quādam 33. sceperat matrem, & sanitatem receperat petra aureos Rhe Petrum, mille dragmas donauit, & praesentibus

cunctis, commendaui eam cuidam viro
 no, primario illius oppidi, qui & libenter
 staturum, quod imperabamus spopondit.
 & alijs quibusdam aliquantum pecuniæ
 tribui, & illis mulieribus, quæ aliquando
 dicebantur in miserijs matrem meam,
 & gratias retuli, & post hæc vna cum
 matre enavigabimus Antharadum. Cumque
 venissemus ad hospitium, mater requirere coe-
 pimus, quoniam deuenisset pater. Cui ego:
 Mater, inquam, requirendam profectus ultra
 non redijt. At illa audiens suspiravit tantum,
 gaude enim pro me gaudium habens, reli-
 quos solabatur merore. Die autem postera se-
 dens vna cum vxore Petri, iter agebat nobis-
 cum, & venimus Balaneas, vbi triduo remora-
 ti, inde adcessimus Patho, & post hoc Gabala,
 & sic Laodociam puenimus, vbi ante portas oc-
 currunt nobis Nicæta & Aquila, & osculan-
 tes nos abducunt in hospicium. Petrus autem
 videns amplam ciuitatem & splendidam. Di-
 gnum est, inquit, remorari nos in hac diebus
 decem, aut etiam amplius. Tum Nicæta & A-
 quila requirebant me, quæ esset mulier hæc ig-
 nita. Et ego respondi: mater mea est, quam mi-
 hi redonauit Deus per dominum meum Pe-
 trum. Hæc cum ego dixissem, cuncta eis Petrus
 per ordinem coepit exponere, & ait. Cum ve-
 nissemus Aradum, & ego vos præcedere ius-
 sissem, profectis vobis eadem die Clemens,
 cum incidisset sermonis occasio, genus mihi
 suum

*Vxor Petri
 vna erat in
 peregrinati-
 one.*

suum exposuit ac familiam, & quod parentibus esset orbarus, duosque habuisset priores se geminos fratres: & sicut mihi, inquit, pater enarravit, somnium vidit aliquando mater quod iussa est cum geminis suis, ex vrbe Roma proficisci, ne subito & pariter interirent. Cuius somnium patri indicasset, ille qui tenero filios diligeret affectu, ne quid forte mali pareretur, vxorem pariter ac filios, naui cum omnibus necessarijs impositos, emittit Athenas erudiendos. Post hæc misit semel & iterum, qui requirerent, nusquam ullius ne vestigium quidem reperit. Ipse ad vltimum pater adquirendum proficiscitur, & vsque ad præsens ne ipse quidem vsquam est. Hæc cum mihi Clemens enarrasset, accessit ad nos quidam, rogans, vt ad insulam Aradum, quæ vicina erat, accederemus, videndi columnas vitæ miræ magnitudinis: adqueiui, ventum est ad locum, ceteri omnes interiora ædis ingressi, mihi animus, nescio ob quam causam, ingrediendi vltra non dedit. Sed dum illos soniorum prior, mulierem hanc considerare coepi, quæ parte membrorum esset debilis, vt non labore manuum victum quæreretur, sed mendicitia pudorem subiret: requiro ergo ab ea causas. Illa nobili se ortam genere, & nobili nihilominus viro in matrimonio fuisse iunctam fatetur, cuius frater, inquit, in me illicito amore inflammatus, fratrum thorum pollueret cupiebat. Quod ego abhorrens, & rursus de ca

scelere viro indicare non audens, & ne bel-
 lum fratribus, & opprobrium generi indice-
 rem, magis ex patria discedere iudicaui, cum
 duobus geminis filiis meis, iuniore puero ad
 patriam relicto. Et ut hæc, inquit, hone-
 sta specie fierent, cogitavi somnium fingere,
 & dicere viro, adstitisse mihi numen quod-
 dam per visum, & dixisse, ut cum duobus ge-
 minis meis confestim ex vrbe proficiscerer,
 nequo ab ipso audirem, quando redire de-
 berem, quibus auditis, credidisse aiebat virum,
 & Athenas geminis cum liberis emisisse inibi
 studiis: sed tempestate graui ad hanc in-
 sulam fuisse depulso, vbi confracta naui, se-
 dus excussam supra saxum quoddam, ob hoc
 solum mortem distulisse, donec, inquit, in fœ-
 licum natorum meorum saltem emortua mē-
 bra complecterer, ac sepulturæ mandarem.
 Sed cum dies fuisset exortus, & turbæ conue-
 nissent, miseratione moti, proiecerunt mihi
 indeuinctum. Et ego infelix fletibus multis
 rogabam, ut requirerent, sicubi infœlicium
 natorum possint inuenire corpuscula. Ego au-
 tem omne corpus meum dentibus lanians, plan-
 ctibus & ululatibus nihil aliud clamabam, ni-
 si vbi mihi infœlici Faustus est, vbi Faustinus
 sit cum hæc diceret Petrus, Nicœta & Aquila
 subito adsurgunt, & stupefacti perturbari cœ-
 perunt, dicentes: Dominator Domine & Deus
 omnium, verane hæc sunt, an somnium est, quod
 agitur. Tum Petrus: Nisi, inquit, nos infani su-
 mus,

*Nicœta et A.
 quila fratres
 Clemētis, an-
 te hæc dicti
 sunt Faustus
 et Faustus*

mus, hæc vera sunt. At illi paululum remorari, & confricantes faciē, aiunt: Nos sumus Paulinus & Faustus. Sed ab initio cū narrare cepisti, statim in suspicionem incidimus, ne forte ad nos pertinerent, quæ dicebantur: rursum tamen considerantes multa similia accedentia in vita hominum, reticimus, licet cor nostra spe aliqua pulsaretur: aspiciebamus ergo ad finem sermonis, ut si ad integrum de nobis constaret, tum fateremur. Et cū hæc dixissent, lachrymantes ingrediebantur ad matrem: cū reperissent quiescentem, & complecti vellent,

*Mortuis n le-
gimus ali-
quot subito
gaudio.*

prohibuit Petrus, dicens. Sinite me prius parare animos matris, & ita vos afferre ei, ut fortè multo & subito gaudio mente excidat, & sensus eius turbetur, maxime quia nunc etiam somno occupata stupet. Igitur ubi mater exurexit è somno, adloqui eam Petrus cepit, dicens: Scire te volo mulier religionis nostræ observantiam. Nos vnum colimus Deum, qui fecit mundum, huius & legem servamus, qua mandat imprimis, ipsum colendum, & nomen eius venerandum, parentes honorandos, pudicitiam iustitiamque servandam, sed & illud observamus, mensam cum gentilibus non habere communem, nisi cū crederint, & recepta veritate baptizati fuerint, ac trina quadam beati nominis invocatione consecrati, & tunc cum eis cibum sumimus. Alioquin etiam si pater aut mater sint, aut vir, aut filij, aut fratres, non possumus cum eis

*Fidei Chri-
stiane com-
pendium.*

remori,
 us Pauli
 rre cre-
 us, ne
 ar: rui
 accede
 cor noli
 ergo ad
 nobis
 dixi illi
 trem: cū
 cti velle
 prius
 erre ei,
 te exci
 a nunc
 vbi man
 Petrus
 religio
 olimus
 egem
 colendū
 ntes
 eruan
 cum gen
 atū cre
 ati fuer
 nuocatio
 in sum
 sint, an
 mus cum
 me

sensam habere communem. Quia ergo reli-
 gionis causa præcipua hæc facimus, non tibi
 curiosum videatur, quod non potest filius
 vna tecum sumere cibum, usquequo eadē
 tibi sit, quæ illi sententia fidei. Quibus illa au-
 dit. Et quid, inquit, vetat hodie me baptiza-
 ri? quæ etiam priusquam te viderē, illos quos
 dicunt deos, penitus auersata sum, quod mihi
 frequenter, & penè quotidie sacrificanti sibi
 vitare potuerunt nihil. Nam de pudicitia
 quid dicam? cū me neque deliciae tunc dece-
 perint, neque nunc egestas peccare compule-
 rit. Satis autem puto innotuisse tibi, quantus
 mihi exinde fuerit amor pudicitiae, quæ ut e-
 uaderem illiciti amoris insidias, somnium
 finxi, ut cū duobus meis geminis peregrina-
 res, & hunc solum Clementem, ad solatium
 patri reliqui. Si enim mihi duo vix suffice-
 bant, quantò magis contristasset patrem, si nul-
 lum penitus habuisset: Erat enim miser, gran-
 di affectu erga filios, ita, ut vix ei somni autho-
 ritas extorqueret, Faustinum & Faustum Cle-
 mentis huius fratres mihi concedere, & ipse
 solus contentus esset Clemente. Hæc illa cū
 diceret, ultra non ferentes fratres mei, irruūt
 in complexus matris cum multis lachrymis,
 & osculantur eam. At illa, quid vult, inquit,
 hoc esse? Tum Petrus: Nolo turberis mulier,
 constans esto, isti sunt Faustinus & Faustus fi-
 lij tui, quos in profundo perijsse dicebas: quo-
 modo autem viuant, & quomodo in illa hor-
 ribi-

ribi nocte de profundo euaserint, & quæ admodum alius ipsorum Nicæta, & alius Aquila dicatur ipsi tibi exponere poterunt, & vnacum etiam nos audiemus. Vbi hæc Petrus dixit, nimio gaudio intercepta corruit, & tandem aliquando reparata, atque in semetipsam regressa, ait: Obsecro vos dulcissimi filij, dicite mihi quæ acciderint vobis post illam feralem & crudelissimam noctem. Tum Nicæta coepit dicere. In illa nocte ô mater, cum nauis fuisset resoluta, & nos innitentes fragmento, quidam tabularum per pelagus iactaremur, vni quidam, quibus per profundum latrocinari artificium est, repertos imposuerunt nos nauiculæ suæ, & remis vndarum vertices superantes, diuersis itineribus Cæsaream Stratonis perduxerunt, ibiq; affligentes nos fame, verberibus, metu, vti ne quod esset in vero prodremus: immutatis etiam nostris nominibus vendiderunt nos cuidam viduæ honestæ admodum foeminæ, Iustæ nomine: quæ cum venisset, habuit loco filiorum, ita, vt etiam Graecis nos literis, & liberalibus attentissime erudit. Vbi verò adoleuimus, etiam Philosophorum studijs operam dedimus, quo possumus diuinæ religionis dogmata, Philosophicis disputationibus adserentes, confutare gentiles. Simoni autem cuidam Mago, qui nobiscum vna educatus est, pro amicitijs & puerili consuetudine adhæsimus, ita, vt penè ab eo decipi possemus. Fertur enim in religione

*Philosophie
studia perdis-
cenda sunt ad
refutandos
haereticos.*

ultra sermo de Propheta quodam, cuius ab
 omnibus, qui religioni huic deseruiunt, spe-
 retur aduentus, per quem immortalis & be-
 ta vita credentibus danda promittitur. Hunc
 ego nos putabamus Simonem. Sed hæc tibi
 nunc oportuniùs exponentur. Nos interim
 tum penè deciperemur à Simone, quidam col-
 lega domini mei Petri Zachæus nomine, mo-
 nit ne falleremur à Mago, sed obtulit nos ad-
 uenti Petro, ut ab ipso quæ erant sana &
 perfecta doceremur: quod & tibi optamus e-
 uenire, sicut & nobis concessit Deus, ut possi-
 mus etiam cibum & mensam habere commu-
 nem. Huic ergò fuit mater, quod nos à piratis
 raptos, tu in mari defunctas esse credidisti.
 Cum hæc dixisset Nicoeta, mater nostra pro-
 cidit ad pedes Petri, rogans & obsecrans, ut &
 seipsam & hospiram suam euocaret sine mo-
 ra, ac baptizaret, uti ne una, inquit, die dam-
 num patiar confortij & societatis natorum
 meorum. Similiter autem & nos filij eius ro-
 gabamus Petrum. At ille: Quid putatis, inquit,
 quia ego immisericors sum solus, & nolo vos
 matris conuiuio sociari? sed necesse est eam
 vel una die ieiunare prius, & ita baptizari, &
 hoc quia sermonem ab ea quendam audiui,
 per quem mihi fides eius claruit, & qui indi-
 cum dedit credulitatis eius: alioqui multis e-
 us diebus oportebat ante instrui & doceri. Et
 ego quæso te, inquam, domine mi Petre, dic
 quis est iste sermo, quem dicis dedisse tibi in-
 ducium

dicium fidei eius? Et Petrus: Ille sermo est, quo rogauit, ut & hospita sua, cuius beneficijs vicem reddere desiderat, simul baptizetur cum ipsa. Non autem rogaret, ut illi, quam diligit, praeftaretur hæc gratia, nisi credidisset quod magnum aliquod in baptismo munus esset. Vnde & ego reprehendo plurimos, qui cum ipsi baptizentur & credant, nihil dignum habent agunt cum his quos diligunt, id est vxoribus, vel filijs, vel amicis, quos non ad hoc hortantur, quod ipsi adsequeuti sunt, si quidem verum crediderint, quod æterna vita per hoc donatur. Denique si eos ægrotare videant, aut periculo alicui carnaliter subiacere, dolent & lagent, quia in hoc certi sunt eis imminere perniciem. Ita ergo si & de hoc certi essent, quod qui Deum non colunt, manet eos poena ignis æterni, quando cessarent monentes & cohortantes? Aut si obsisterent, quomodo non lugerent eos, & plangerent, certi æterna eis imminere supplicia? Nunc ergo illam quidem mulierem euocabimus, postmodum & videbimus, si amat fidem religionis nostræ, & prout consequens fuerit agemus. Hæc autem quoniam fideliter sensit de baptismo, ieiunet vltra die ante baptismum. At illa cum iuramento satisfaciebat, præfente vxore domini mei Petri, quia ex quo recognouerit filium, præ multo gaudio cibum capere omnino negauerit, nisi hesternæ die calicem aquæ solum haberet. Testabatur autem & vxor Petri, dicens

Tum Petrus subridens: Sed non est, in-
 quit, hoc ieiunium baptismi, quod non pro-
 pter baptismum ieiunatum est. Et Nicœta:
 Adfortè, inquit, volens Deus matrem no-
 stram, nec vna die agnitis nobis separari à con-
 sortio mensæ nostræ, præordinauit hoc vt an-
 te ieiunaret. Sicut enim pudicitiam seruauit
 ignorantia, vt proficeret ei ad baptismi gra-
 tiam, ita ieiunauit, antequàm sciret ieiunij ra-
 tionem, vt proficeret ei ad baptismum, & sta-
 tim initio agnitionis nostræ nobiscum pa-
 ræ mensæ consortio frueretur. Tum Petrus:
 Non nos, inquit, vincat malignus, occasione
 accepta per affectum matris: sed magis vos &
 ego vobiscum, hodie ieiunemus cum ipsa, &
 crastino baptizabitur: neque enim iustum est
 ad gratiam personæ alicuius & amicitie, re-
 solui & extenuari præcepta veritatis. Non er-
 go pigeat nos magis laborare cum illa, quia o-
 mne mandatum præterire peccatum est. Do-
 ceamus autem sensus nostros corporales, qui
 extrinsecus sunt, seruire interioribus sensi-
 bus & non interiores sensus, qui quæ Dei sunt
 appetunt, cogamus sequi exteriores, qui quæ car-
 nis sunt sapiunt. Propter hoc enim & Domi-
 nus mandatum dedit, dicens: Quicumq; vide-
 rit mulierem ad concupiscendam eam, iam
 mechatus est eam in corde suo. Et his addi-
 dit: Si oculus tuus dexter scandalizat te, erue
 eum & proijce abs te: expedit enim tibi, vt v-
 num membrorum tuorum pereat, quàm totū
 corpus tuum pereat.

*Ieiunium ante
 baptismum.*

Matt. 5.

Y cor-

corpus tuum mittatur in gehennam ignis. Nō dixit, scandalizauit te, vt posteaquā peccaueris, tunc abijcias causam peccati: sed si scandalizat te, hoc est antequā pecces, causam peccati prouocantis te & irritantis, abscondas.

*Ernuere oculū
quid sit.*

Ne quis autem vestrum putet fratres, quod membrorum amputationem mandauerit Dominus: propositum vult in hoc refecari, non membra, & causas, quæ ad peccandum inlicitunt, quo cogitatio nostra aspectus vehiculi subuecta, ad amorem Dei sensibus corporis inuisa contendat. Nec carnalibus oculis velut lasciuientibus equis, & extra mandatorum viam currum declinare cupientibus, relaxet frena, & habenas indulgeat: sed renouet affectum corporis ad arbitrium mentis, & oculos nostros, quos Deus operis sui inspectatores esse voluit & testes, non patiaturs fieri lenones mali desiderij. Et idē cedant legi Dei, tam corporei sensus, quā interna cogitatio, & illius voluntati ministrent, cuius se opera esse

Post baptis-

mū imbuitur

Matidia reli-

gionis myste-

rijs.

intelligunt. Igitur vt ordo mysterij poscebat & ratio, die postera baptizatur in mari, & regressa ad hospitium, omnibus consequenter mysterijs religionis imbuitur. Aderamus autem & nos filij sui, Nicœta & Aquila, & ego Clemens. Et post hæc simul cum ea prædimus, & simul glorificauimus Deum, referentes gratias studijs & doctrinæ Petri, qui nobis ostendit per occasionem matris, quomodo pudicitia bonum non pereat apud Deum: sicut & con-

ignis. No-
 m pecca-
 ed si scan-
 causam
 abscidas
 es, quod
 uerit do-
 ecari, non
 im inli-
 vehiculo
 corporis
 culis velat
 ndarum
 s, relan-
 uocet alpe-
 & oculos
 pedatores
 ri lenones
 i Dei, tam
 ritatio, &
 e opera esse
 ij poscebat
 mari, & re-
 nequenter
 eramus au-
 la, & ego
 prādimus
 rentes gra-
 obis osten-
 do pudici-
 sicut e con-
 traria

nio impudicitia, inquit, etiam si non statim
 men licet tardè non effugit poenam. In tan-
 tem autem pudicitia, inquit, Deo placita est,
 etiam his, qui in errore sunt positi, nonni-
 hil gratiæ in præsentī conferat vita. Nam fu-
 tura beatitudo illis solum reposita est, qui per
 gratiam baptismi pudicitiam iustitiamq; ser-
 uauerint. Denique exemplo est huic rei etiam
 hoc, quod erga matrē vestrā gestū est, cuius sa-
 luti omnis p mercede pudicitiae reparata
 est, quā custodiendā & cōseruandā nō sufficit
 sola continentia, sed vbi senserit quis insidi-
 as, & deceptionem parari, continuo sicut ab
 ignis impetu, aut incurfu carnis rabidi refu-
 giat, nec cōfidat quod huiusmodi insidias pos-
 sit facile aliquis philosophando, aut palpando
 conuincere: sed, vt dixi, effugiendum est, & lon-
 ge abscedendum, sicut fecit & vestra mater, ve-
 re & integrè bonum diligens pudicitiae. Pro-
 pter quod & cōseruata vobis est, ac vos illi,
 insuper autem & aeternae vitæ agnitione dona-
 ra. Cum hæc & multa alia his similia dixisset,
 vespere facto, requieuiimus.

Nota

Postera autem die Petrus mane assumptis
 fratribus meis & me descendit ad portum, vt
 in mari lauaremus, & post hoc ad locum quen-
 dam secretiorem secessimus orationis gratia.
 Senex autem quidam pauper, & vt apparebat
 ex habitu, operarius, curiosè ex occulto obser-
 vare nos cœpit, vt videret quid ageremus in
 secreto positi. Hic senex cum se Petro, Cle-

*Hæc habes
libr. 9. recog-
nition. ante
finem.*

menti socijsque eius insinuasset, paulatim in
disputationem cum illis deuenit de sectis &
placitis Philosophorum, de origine & natura
rerum, de prouidentia de cursu astrorum, de
genesi, de hominis substantia, de agnitione Dei,
de peccatis, de tribus errorum fontibus, quæ
cum vltro citroque diffusæ inter illos tra-
rentur, sicuti D. Clemens duobus penè integris
libris octauo & nono recognitionum, prolata
recenset, tandem senex ille ad genesis neces-
sarietatem, ut putabat, reuersus, plenissime ait ad
Clementem, differuisti fili, sed ego sicut dixi,
ex initio omni huic incomparabili assertioni
tuæ à propria conscientia prohibeor accom-
modare consensum. Noui enim & meam Ge-
nesim, & coniugis meæ, & scio ea, quæ vnicuique
nostrum dictabat genesis accidisse, & ad
his quæ rebus & operibus comperta sunt mi-
hi, nunc verbis transferri non possum. Deni-
que quoniam te adprimè imbutum video in
huiusmodi disciplinis, audi coniugis meæ
thema, & inuenies schema, cuius exitus acci-
dit: habuit enim Martem cum Venere super
centrum, Lunam verò in occasum in domibus
Martis & finibus Saturni, quod schema adul-
teras facit, & seruos proprios amare, in pere-
grinatione atque in aquis defungi, quod & ma-
factum est: incidit namque in amorem serui,
& periculum simul & opprobrium meruentis,
fugit cum ipso, & peregrè profecta, ubi amor
suo satisfecit, periit in mari. Et ego Clementem

respon-

latim in
seclis &
& natura
rum. de
ione de
ous, qu
os trada
e integru
n, prolu
is neces
me ait ad
sicut dicit
asserit
or accom
meam Ge
ae vnicu
ille, & ad
a sunt m
m. Deni
n video in
iugis me
xitus acci
nere super
n domib
ema adu
in pere
quod & ut
rem seru
n metuens
vbi amor
o Clemens
respo-

pondi: Vnde scis, quia peregrè seruo suo so
cia est, & in eius consortio posita defungi-
tur? Certissime inquit, scio reuera non quia
uoluerat seruo, quippè qui neque hoc quidem
modum eum amaret agnoueram, sed postquam
profecta est, frater meus mihi enarrauit, di-
cens, quod primò quidem ipsum adamasset,
sed ille, quia erat honestus utpote frater, nolu-
it mortuum fratris incesti macula polluere. Sed
illam verens, & opprobrium non ferens in-
fuit, (neque enim imputandum ei est, quod
cum Genesis facere cōpulit) finxit somnium,
& ait ad me: Adstitit mihi quidam per visum,
qui iussit me cum duobus geminis meis sine
mora ex vrbe proficisci. Hæc ergò cum audis-
sem, pro salute eius filiorumq; sollicitus, cōfe-
sum ipsam & liberos exire feci: vnum qui erat
iunior, mihi retinui: hoc enim qui responsa
in somnis dederat, permisisse dicebat. Tum e-
go Clemens intelligens quod ipse fortassis est
pater meus, lachrymis oppletus sum: fratres
quoque meos volentes profilire, & aperire rē,
prohibuit Petrus dicens: Quiescite quoaduf-
que mihi placuerit. Respondens ergo Petrus
ait ad senem: Quod nomen erat iuniori filio
At ille ait: Clemens. Et Petrus: Si tibi in-
quit, hodie coniugem tuam castissimam con-
iugauero cum tribus filiis tuis, credis quia po-
tuit pudica mens motus irrationales superare,
& quod omnia, quæ à nobis dicta sunt vera
sint, & Genesis nihil sit? Et senex: Sicut impos-
sibile

fibile est, inquit, te exhibere quod promissisti,
 ita impossibile est extra Genesim fieri aliquid.
 Tum Petrus: Testes, inquit, habere volo omnes
 hos, qui præsentes sunt, me tibi hodie coniun-
 gem tuam, cum tribus vestris liberis viuen-
 tem pudicissimè traditurum: & iam nunc ac-
 cipe fidem rerum ex eo, quod omnem causam
 diligentius scio, quàm tu, cunctaque tibi per
 ordinem, quæ gesta sunt enarrabo, ut & tu co-
 gnoscas, & qui præsentes sunt discant. Et cum
 hæc dixisset, conuersus ad turbas, ita cepit.
 Hic quem videtis, ô viri, in hac veste pauperi-
 ma, Romanæ vrbs est ciuis, ex genere ipsius
 Cæsaris descendens, nomen ei Faustianus,
 uxorem quoque nobilissimam Mathidiam no-
 mine sortitus est, ex qua tres filios suscepit,
 quorum duo gemini, vnus autem, qui erat ve-
 nior, cui nomen Clemens, hic est. Et cum hoc
 dixisset digito me ostendit: gemini autem fi-
 lij eius sunt isti, Nicæta & Aquila, quorum
 alius Faustinus vocabatur prius, & alius Pau-
 stus. Simul autem ut nomina nostra enuncia-
 uit Petrus, senex resolutis membris omnibus,
 quasi interceptus concidit. Nos autem filij in-
 ruentes super eum, complectebamur & oscu-
 labamur, verentes simul ne spiritum reuocare
 non possit. Et cum hæc fierent, populus qui-
 dem admiratione ipsa obstupescit. Petrus
 autem surgere nos à complexibus patris,
 ne eum necaremus iubet, & ipse apprehensa
 manu eius, quasi de somno quodam profundo

omissis, & paululum recreans, omnia, quæ
 illa fuerant, secundum veritatem cœpit ex-
 ponere, quomodo frater eius in amorem inci-
 derit Mathidiæ, & illa cùm esset pudicissima,
 illicitum fratris amorem viro indicare nolu-
 it, ne vel bellum fratribus, vel opprobrium
 pareri indiceret, sed sapienter somnium fin-
 xit, quo ex vrbe iubetur excedere cum ge-
 minis filijs, iuniore apud patrem relicto. Ve-
 ro nauigantes naufragium vi tempestatis in-
 ceciderunt, & ad insulam Antharadum nomi-
 nati, Mathidia quidem supra saxū quod-
 dam fluctu iactante proiecta sit, gemini verò
 liberi rapti à piratis & Cæsaream perducti,
 religiosæ cuidam foeminæ venundati sunt,
 quæ eos in filiorum loco habens, liberaliter e-
 docuerit & erudiri fecerit, eorumque nomi-
 na piratæ immutauerint, & Nicœtam alium,
 alium Aquilam vocitauerint. Vtque post hæc
 studiorum & consuetudinis causa Simoni ad-
 hæserint, atque ab eo, vbi Magum & decepto-
 rem viderunt, auersi accesserint ad Zachæum,
 & post hæc sociati sunt sibi. Sed & Clemens
 quomodo ex vrbe agnoscendæ veritatis causa
 profectus, per Barnabæ notitiam Cæsaream ve-
 nit, sibi que innotuerit & adhæserit, utque
 ab eo sit de fide religionis edoctus. Sed & qua-
 liter apud Antharadum mendicantem repe-
 rit & recognouerit matrem, utque omnis in-
 sula in eius recognitione gauisa sit, & de pu-
 dicissimæ hospitis cõtubernio, atque eius per se-
 meti-

metipsum conlata sanitate, & de liberalitate Clementis in eos, qui erga matrem benefici extiterant. Utque post hæc Nicæta & Aquila requirentes quamnam esset peregrina mulier, cum audissent à Clemente omne negotium, se esse geminos eius filios Faustinum exclamarunt & Faustum, omnemque historiam, quæ eos egerit, patefecerint: utque post hæc matrem cautius, ne subito gaudio interciperetur, ipso insinuante oblatis sunt Petro. Sed cum hæc in auditu senis narratione gratissima turbis exponeret Petrus, ita ut audientes gestorum miraculis, & humanitatis miseratione lachrymarent, nescio unde audiens mater de recognitione patris, cursu concito irruit in medium nostri cum clamore, dicens: Vbi est meus vir, meus dominus Faustinianus, qui tam multis temporibus affligitur, ambulans per vrbes singulas, & me quærens? Hæc cum illa quasi amens clamaret, & circūspiceret, senex accurrens cum multis lachrymis, amplecti & constringere eam cœpit. Et cum hæc gererentur, Petrus rogauit turbas ut discederent, dicens inuicem dum esse vltra persistere, sed dādum eis locum familiarius inuicem se videndi, crastino autem hic, inquit, si qui vestrum volunt, conueniant ad audiendum verbum. His à Petro dictis, secesserunt turbæ, & cum vellemus nos quoque ire ad hospitium, dominus domus ait ad nos: Turpe & impium est, tales ac tantos viros manere in stabulo, cum ego omnem penè domum vacuam

*Quædā. n. in
matrimonio
licet recte, pa-
rū tamen ve-
recūde et de-
core in publi-
co sunt.*

cantem habeam, lectosque stratos quam plu-
 mos, & quæ necessaria sunt parata. Sed Petro
 contradicente, vxor patrisfamilias cum libe-
 ris prostrabat se ante eum, & exorabat dicens:
 Obsecro te, mane apud nos. Sed ne sic quidem
 quiescebat Petrus, donec filia eorum, qui ro-
 gant ab immundo spiritu multis temporibus
 vexata, & catenis vineta, quæ fuerat intra
 claue clausa, effugato à se dæmone, & ostijs
 prædictis cum catenis suis veniens, procidit
 pedes Petri, dicens: Rectum est mi domi-
 ni, vagas hodie hic salutaria mea, & non con-
 milles neque me, neque parentes meos. Petro
 autem requirente catenarum sermonumque
 eius causam, parentes præter spem læti effecti
 de filia sanitate, & velut stupore quodam ad-
 toniti, ipsi quidem dicere nequeunt: astantes
 autem famuli aiunt. Hæc à septimo ætatis anno
 dæmone occupata, omnes qui accedere tenta-
 sent ad eam, scindere, dilaniare morsibus, etiã
 distrumpere, & hoc per viginti annos vsque ad
 præsens facere nunquam destitit, nec ab ali-
 quo potuit curari, sed ne accedere ad eam
 quisquam valebat: multos enim inutiles red-
 didit alios & peremit, omnibus enim viris
 validior erat, sine dubio viribus dæmonis ni-
 la. Nunc autem, vt vides ex præsentia tui dæ-
 mon quidem fugit, ostia verò, quæ summo cū
 monumento clausa fuerant, aperta sunt, & ip-
 sa sana stat ante te, rogans vt diem salutarium
 tuorum & ipsi & parentibus facias, & maneat

Y 5 apud

apud eos. Hæc cum ita vnus ex famulis enar-
rasset, & ipsæ catenæ de manibus eius ac pedi-
bus fuissent spontè resolutæ, Petrus certus
quod per ipsum sanitas hæc reddita sit puellæ,
adquieuit manere apud eos. Sed & illos, qui
remanerant in hospitio vna cum vxore sua
transire iussit, & vnusquisque acceptis seor-
sum cubiculis mansimus, atque ex more cibo
sumpto, redditisque laudibus Deo,
suis singulis requieui-
mus
locis.

COLLA.